

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

17 листопада 2023 року

Київ

№ 148

Про затвердження Положення про здійснення операцій з тестовими банкнотами за участю уповноважених банків

Відповідно до статей 7, 15, 33, 56 Закону України “Про Національний банк України”, з метою забезпечення економіки держави повторно випущеними в обіг готівковими коштами належної якості Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Положення про здійснення операцій з тестовими банкнотами за участю уповноважених банків, що додається.
2. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Олексія Шабана.
3. Постанова набирає чинності з 01 грудня 2023 року.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 50

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
17 листопада 2023 року № 148

Положення про здійснення операцій з тестовими банкнотами за участю
уповноважених банків

1. Це Положення розроблено відповідно до Закону України “Про Національний банк України”, нормативно-правових актів Національного банку України (далі – Національний банк) із питань організації касової роботи, передавання запасів готівки на зберігання до уповноважених банків та проведення операцій з ними, а також інших нормативно-правових актів Національного банку.

2. Терміни в цьому Положенні вживаються в такому значенні:

1) тестова пачка банкнот – набір банкнот одного номіналу, що містить підготовлені придатні та не придатні до обігу банкноти (зношені), які відсортовані на обладнанні з автоматизованого оброблення банкнот Національного банку в такому співвідношенні: придатних банкнот – 700 шт., не придатних до обігу банкнот – 300 шт.;

2) тестові банкноти – банкноти різних номіналів та зразків, на яких здійснюється налаштування / тестування обладнання з автоматизованого оброблення банкнот;

3) уповноважений банк – банк, щодо якого Правління Національного банку відповідно до вимог Положення про критерії та порядок відбору банків, які можуть залучатися до зберігання запасів готівки Національного банку України та здійснення операцій з ними, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 28 вересня 2016 року № 389 (зі змінами), прийняло рішення про надання йому повноважень на зберігання запасів готівки Національного банку та проведення операцій із запасами готівки Національного банку.

Інші терміни, що використовуються в цьому Положенні, вживаються в значеннях, визначених законодавством України та нормативно-правовими актами Національного банку з питань організації касової роботи, передавання запасів готівки на зберігання до уповноважених банків та проведення операцій з ними.

3. Це Положення встановлює:

1) порядок передавання Національним банком тестових банкнот уповноваженому банку для подальшого забезпечення контролю за параметрами налаштувань його власного обладнання з автоматизованого оброблення банкнот та повернення тестових банкнот від уповноваженого банку до Національного банку;

2) перелік операцій, які проводить уповноважений банк із тестовими банкнотами, виданими Національним банком у межах встановленого Національним банком ліміту запасів готівки на зберіганні за кожним відокремленим підрозділом / підрозділом уповноваженого банку, для забезпечення налаштувань уповноваженим банком власного обладнання з автоматизованого оброблення банкнот.

4. Національний банк забезпечує:

1) формування тестових пачок банкнот із номіналів та зразків, які перебувають в обігу та не вилучаються, для їх подальшого передавання до запасів готівки на зберіганні в уповноваженому банку;

2) відповідність сформованих тестових пачок банкнот ознакам пошкодження банкнот (загальне забруднення, зношення банкноти), зазначеним у таблиці 1 розділу I додатка 5 до Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 25 вересня 2018 року № 103 (зі змінами) (далі – Інструкція № 103);

3) облік тестових банкнот у запасах готівки за індексом “47” – тестові банкноти;

4) підготовку розпорядчих актів про видачу Національним банком тестових банкнот відокремленим підрозділам / підрозділам уповноважених банків;

5) видачу / приймання тестових банкнот (не частіше ніж один раз на три місяці) для підкріплення / вивезення до (із) запасів готівки на зберіганні в уповноваженому банку повними касетами в кількості одна касета одного номіналу для одного відокремленого підрозділу / підрозділу уповноваженого банку згідно з наданим Національним банком дозволом відповідно до вимог, визначених Положенням про передавання запасів готівки на зберіганні до уповноважених банків та проведення операцій з ними, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 17 вересня 2021 року № 95 (зі змінами) (далі – Положення № 95);

6) контроль за поверненням уповноваженим банком до Національного банку тестових банкнот;

7) оброблення прийнятих від уповноваженого банку тестових банкнот на власному обладнанні з автоматизованого оброблення банкнот відповідно до вимог розпорядчого акта Національного банку з організації емісійно-касової роботи в Національному банку та їх зарахування після перерахування на відповідні індекси.

5. Операції із запасами готівки на зберіганні для уповноваженого банку (тестовими банкнотами) здійснюються в межах установлених лімітів запасів готівки на зберіганні.

6. Уповноважений банк зобов'язаний відповідно до вимог цього Положення забезпечити:

1) наявність незаповнених лімітів запасів готівки у відокремленому підрозділі / підрозділі уповноваженого банку для отримання тестових банкнот;

2) отримання тестових банкнот до запасів готівки на зберіганні згідно з наданим Національним банком дозволом та відповідно до вимог Положення № 95;

3) перевірку / налаштування якості сортування власного обладнання з автоматизованого оброблення банкнот із використанням тестових банкнот за ознаками пошкодження банкнот (загальне забруднення, зношення банкноти), зазначеними в таблиці 1 розділу I додатка 5 до Інструкції № 103, зі складанням акта про перевірку / налаштування обладнання з автоматизованого оброблення банкнот (далі – акт), зразок якого наведено в додатку до цього Положення;

4) формування та пакування використаних тестових пачок банкнот у порядку, визначеному Інструкцією № 103;

5) вивезення використаних тестових банкнот протягом трьох місяців із дня зарахування до запасів готівки на зберіганні із запасів готівки на зберіганні до Національного банку згідно з наданим Національним банком дозволом та відповідно до вимог Положення № 95;

6) облік тестових банкнот у запасах готівки на зберіганні за індексом “47”.

7. Уповноважений банк проводить перевірку / налаштування власного обладнання з автоматизованого оброблення банкнот із використанням тестових банкнот у такому порядку:

1) повідомляє Національний банк про потребу в тестових банкнотах у розрізі відокремлених підрозділів / підрозділів уповноваженого банку;

2) за отриманим від Національного банку підтвердженням відокремлені підрозділи / підрозділи уповноваженого банку надають інформаційні повідомлення про обсяги підкріплення тестовими банкнотами засобами системи автоматизації готівкового обігу в порядку, визначеному Положенням № 95. Передавання тестових банкнот між відокремленими підрозділами / підрозділами уповноваженого банку забороняється;

3) забезпечує отримання тестових банкнот до запасів готівки на зберіганні згідно з наданими Національним банком дозволами та в порядку, визначеному Положенням № 95;

4) перевіряє перед початком перевірки / налаштування обладнання з автоматизованого оброблення банкнот цілісність упаковки тестової пачки банкнот, відповідність її вмісту зазначеним реквізітам на пачці і бандеролі;

5) перевіряє / налаштовує власне обладнання з автоматизованого оброблення банкнот із використанням тестових банкнот різних номіналів не рідше одного разу на три місяці;

6) оформляє результати перевірки / налаштування обладнання з автоматизованого оброблення банкнот актом. У разі перевищення допуску відхилення віднесення банкнот до іншої категорії якості, встановленого Інструкцією № 103, обов'язково проводиться доналаштування обладнання з автоматизованого оброблення банкнот шляхом залучення організації, яка має право на здійснення сервісного обслуговування такого обладнання;

7) здійснює формування та пакування використаних тестових пачок банкнот у порядку, визначеному Інструкцією № 103. Сформовані пачки вкладаються в касету, опломбовуються з належним оформленням супровідного ярлика;

8) здійснює вивезення тестових банкнот із запасів готівки на зберіганні до Національного банку повними пачками, в упаковці відокремленого підрозділу / підрозділу уповноваженого банку, у повному обсязі, згідно з наданими Національним банком дозволами та в порядку, визначеному Положенням № 95.

8. Національний банк у разі виявлення в упаковці тестових банкнот, що надійшли від відокремленого підрозділу / підрозділу уповноваженого банку, недостач, надлишків або сумнівних чи неплатіжних банкнот складає звіт розбіжності за формою, наведеною в додатку 4 до Інструкції № 103. Відшкодування уповноваженим банком виявлених недостач Національному банку або перерахування Національним банком виявлених надлишків в упаковці уповноваженого банку здійснюється відповідно до вимог Інструкції № 103 та укладеного з Національним банком договору про зберігання запасів готівки Національного банку та проведення операцій з ними.

Додаток
до Положення про здійснення операцій
з тестовими банкнотами за участю
уповноважених банків
(підпункт 3 пункту 6)

Акт № ____

про перевірку / налаштування обладнання з автоматизованого
оброблення банкнот _____

(назва обладнання)

від “__” _____ 20__ року

1. Замовник перевірки / налаштування обладнання з автоматизованого
оброблення банкнот (найменування банку): _____.

2. Представник виробника обладнання / компанії (Виконавець), який/яка
має право здійснювати сервісне обслуговування обладнання: _____.

3. Інформація про обладнання, яке проходить перевірку / налаштування, та
про його місцезнаходження наведена в таблиці 1:

Таблиця 1

Назва (модель)	Серійний номер	Локація	Адреса
1	2	3	4

4. Виробник обладнання, країна: _____.

5. Мета перевірки / налаштування обладнання: забезпечення виконання
вимог щодо якості сортування банкнот за ознаками пошкодження банкнот
(загальне забруднення, зношення банкноти), зазначеними в таблиці 1 розділу I
додатка 5 до Інструкції про порядок організації касової роботи банками та
проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні,
затвердженої постановою Правління Національного банку України від 25
вересня 2018 року № 103 (зі змінами) (далі – Інструкція № 103) (щодо
автоматизованого способу оброблення банкнот).

6. Вид випробувань: автоматизоване оброблення банкнот із застосуванням
критерій оцінки якості сортування банкнот, наведених у додатку 5 до
Інструкції № 103.

7. Додаткова інформація (примітки): _____.

8. Методика випробувань: автоматизоване оброблення банкнот з ідентифікацією та перевіркою їх захисних ознак, сортування банкнот за категоріями (придатні до обігу, не придатні до обігу), оцінка якості сортування банкнот.

9. Результати перевірки обладнання з автоматизованого оброблення банкнот щодо якості сортування банкнот за ознаками пошкодження банкнот (загальне забруднення, зношення банкноти), зазначеними в таблиці 1 розділу I додатка 5 до Інструкції № 103, наведені в таблиці 2:

Таблиця 2

Номінал банкнот ¹ (зразок випуску)	Категорія банкнот (придатні до обігу, не придатні до обігу)	Кількість банкнот, шт.	Результати перевірки якості сортування		
			віднесено до категорій, шт.		відсоток відхилення від категорії банкнот, що перевіряються, %
			придатні до обігу	не придатні до обігу ²	
1	2	3	4	5	6

10. Висновок: за результатами перевірки / налаштування встановлено, що обладнання з автоматизованого оброблення банкнот моделі _____ серійний номер _____ (забезпечує / не забезпечує / частково забезпечує) сортування банкнот автоматизованим способом за критеріями оцінки якості сортування банкнот, наведеними в додатку 5 до Інструкції № 103. Якість оброблених банкнот _____ (відповідає / не відповідає / частково відповідає) встановленим критеріям Національного банку України, зауважень немає.

ЗАМОВНИК

ВИКОНАВЕЦЬ

_____ / _____ / _____

_____ / _____ / _____

¹ Зазначаються номінали та зразки банкнот, які перебувають в обігу та не вилучаються.

² Зазначається інформація щодо кількості не придатних до обігу банкнот та ручної доробки.